

Nr 152.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående inköp och iståndsättande av beskickningsfastigheter m. m.; given Stockholms slott den 14 mars 1952.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen ministern för utrikes ärendena hemställt.

GUSTAF ADOLF

Östen Undén.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I förevarande proposition hemställes om bemyndigande att anskaffa kanslilokaler åt beskickningar och konsulat ävensom bostäder för tjänstemän inom utrikesrepresentationen enligt de riktlinjer, som angivas i propositionen, samt äskas för detta ändamål erforderliga medel under statens allmänna fastighetsfond.

*Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden,
hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stock-
holms slott den 14 mars 1952.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDEÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Ministern för utrikes ärendena anför efter gemensam beredning med cheferna för finans- och kommunikationsdepartementen följande.

I statsverkspropositionen till innevarande års riksdag (bil. 24) anmäldes behovet av viss kapitalinvestering för utrikesrepresentationens del för budgetåret 1952/53 under statens allmänna fastighetsfond, avseende inköp och istandsättande av beskickningsfastigheter m. m. Därvid framhölls, att läget på fastighets- och hyresmarknaden i ett flertal länder nödvändiggjorde, att utrikesdepartementet bereddes möjlighet att utan tidsutdräkt, inom ramen för ett allmänt program, vid behov vidtaga åtgärder för anskaffande av kanslilokaler åt beskickningar och konsulat samt bostäder åt tjänstemän vid utrikesrepresentationen m. m. Vidare anmäldes, att en utredning om utformningen av ett dylikt program hade påbörjats och bedreves i samråd med byggnadsstyrelsen. Med hänsyn till denna utredning upptogs ifrågasvarande anslag endast med ett beräknat belopp (2 000 000 kronor). Sedan de förberedande utredningsarbetena numera slutförts, anhåller jag att ånyo få anmäla denna anslagsfråga.

Inledning.

Utrikesförvaltningens behov av fastigheter och lägenheter utomlands avser främst kanslilokaler för beskickningar och lönade konsulat samt sådana fria tjänstebostäder för bland annat representationsändamål, som jämlikt 38 § Saar tillkomma sändebud, tjänstgörande såsom beskickningschef. Vidare har behov förelegat av sådana fria tjänstebostäder, som likaledes jämlikt 38 § Saar åtnjutas av annan till utrikesförvaltningen hörande tjänsteman, i den mån Kungl. Maj:t, vad angår ordinarie tjänsteman med stöd av riksdagens beslut, därom särskilt besluter, en bestämmelse som tillämpats exempelvis för tjänstemännen vid beskickningen i Moskva.

Det sålunda föreliggande behovet har täckts genom förvärv med äganderätt eller förhyrning av lämpliga fastigheter eller lägenheter på de olika stationeringsorterna utomlands, varvid ekonomiska överväganden samt till-

gången på lämpliga objekt varit utslagsgivande för valet mellan inköp, uppförande och förhyrning av lämpliga lokaler. De av staten ägda fastigheterna ingå i beskickningsfastigheternas delfond av statens allmänna fastighetsfond. Kostnaderna för de av staten förhyrda fastigheterna och lägenheterna belasta den i inkomst- och utgiftsstaten för statens allmänna fastighetsfond för beskickningsfastigheternas delfond uppförda delposten för hyres- och arrendeutgifter m. m. I vissa fall har dock behovet av kanslilokaler av olika skäl ansetts böra tillgodoses genom förhyrning, icke direkt av statsverket utan genom den på en viss stationeringsort anställda cheftjänstemannen. Statsverkets hyreskostnad har därvid tagit formen av en under reservationsanslaget III B 6. Kontorskostnadsersättningar åt lönade tjänstemän uppförd ersättning åt vederbörande cheftjänsteman, motsvarande hyran för de i hans namn förhyrda kanslilokalerna.

Beståndet av statsägda eller av statsverket förhyrda fastigheter och lägenheter för utrikesrepresentationen framgår av den såsom bilaga till detta protokoll fogade tabell 1. I tabell 2 återfinnas de kontorskostnadsersättningar, som för närvarande utgå från reservationsanslaget III B 6.

De å beskickningsfastigheternas delfond av statens allmänna fastighetsfond redovisade fastigheterna och de av fonden förhyrda lokalerna stå under byggnadsstyrelsens förvaltning. Ärenden angående inköp eller förhyrning av fastighet eller lägenhet utom riket, avsedd såsom kanslilokal eller bostad åt befattningshavare vid beskickning eller konsulat, ävensom ärenden angående försäljning eller uthyrning av fastighet eller del därav, vilken ingår i beskickningsfastigheternas delfond, handläggas och beredas inom utrikesdepartementet i samråd med byggnadsstyrelsen. Kanslilokaler, för vilka kontorskostnadsersättning utgår, förvaltas av vederbörande cheftjänsteman. Ärenden angående dylika lokaler samt för dem utgående ersättning handläggas och beredas av utrikesdepartementet i samråd med byggnadsstyrelsen.

Aktuella frågor.

Kanslilokaler och fria tjänstebostäder. Betydande värden äro, såsom tabellerna utvisa, nedlagda i det i beskickningsfastigheternas delfond ingående fastighetsbeståndet. Till avsevärda belopp uppgå också de för förhyrda lokaler utgående hyrorna. Redan fastighetsfrågans storleksordning påkallar därför den största uppmärksamhet i fråga om planering och klok ekonomisk handläggning. Vid tillgodoseende av lokalbehovet måste valet mellan köp och förhyrning av viss fastighet och förvärvande av tomt för uppförande av nybyggnad träffas på grundval av noggranna alternativa kostnadskalkyler. Dylika kalkyler ha icke blott betydelse vid tillgodoseende av nytillkommande lokalbehov utan böra även från lid till annan företagas på sådana orter, där lokaler redan finnas, men där en bättre lösning av lokalfrågan kan ha blivit möjlig eller påkallad, sedan gällande dispositioner en gång träffades. Äldre statsägda fastigheter motsvara nämligen på

grund av sin storlek och omoderna planering icke alltid dagens krav på en rationell och kostnadsbesparande lösning av lokalfrågan och böra, då möjligheter därtill erbjuda sig, kunna utbytas mot andra och modernare. Hyresnivån på vissa orter, där lokaler förhyras, kan motivera fastighetsförvärv för kostnadernas nedbringande på längre sikt o. s. v. Nu gällande bestämmelser försvåra emellertid i betydande grad en dylik rationell förvaltning av fastighetsbeståndet och lösning av lokalfrågorna i allmänhet. Sålunda måste för närvarande frågan om avyttring av statsägd fastighet underställas riksdagens prövning samt även konkreta förslag med bindande anbud föreläggas riksdagen, innan fastigheter kunna förvärfvas. Det långa förberedelsearbete och den tidsutdräkt, som därigenom hittills i allmänhet varit ofrånkomliga, samt de bristande möjligheterna att i avvaktan på riksdagens beslut träffa bindande avtal ha ofta hindrat en fördelaktig uppgörelse eller vållat onödig kostnadsökning. Samma synpunkter göra sig med styrka gällande även ifråga om iståndsättande och ombyggnad av statsägda fastigheter utom riket.

Personalbostäder. Av tabell 1 framgår, att vissa statsägda fastigheter utom riket, t. ex. i Helsingfors och Köpenhamn, utöver kanslilokaler och fria tjänstebostäder jämväl innehålla lägenheter, som uthyras till på orten stationerade tjänstemän tillhörande utrikesförvaltningen. Så som fastighets- och hyresmarknaden på många håll utvecklat sig sedan krigsslutet har statsverkets innehav av dylika lägenheter visat sig erbjuda mycket betydande fördelar, då de på berörda orter minskat eller helt undanröjt de bostadssvårigheter, som numera i ett flertal länder möta sådana tjänstemän inom utrikesrepresentationen, som ej äro berättigade till fri tjänstebostad.

De här avsedda svårigheterna bero på det akuta bristläge och den desorganisation av bostadsmarknaden, som i ett stort antal länder varit utmärkande för efterkrigsåren och som icke torde kunna förväntas avtaga under överskådlig tid. Kännetecknande för situationen är, att *omöblerade* bostäder icke kunna erhållas på normal hyresbasis. Köp av villor och i vissa fall bostadsrättslägenheter äro möjliga men till högt uppskruvade priser. Ofta förekommer dessutom en marknad i vanliga hyreskontrakt, vilka emellertid likaledes betinga höga priser. Köp och försäljningar av dylika kontrakt strida dessutom ofta mot på orten gällande lag. *Möblerade* våningar och villor stå i allmänhet att hyra utan kapitalinsats, vilket sammanhänger med att hyreskontrollen i de flesta länder icke utsträckts att omfatta även möblerade bostäder. Härigenom har en fri marknad i dylika bostäder uppkommit. Då tillgången långt ifrån förslår att täcka efterfrågan, bli emellertid hyrorerna merendels oskäligen, både i förhållande till den reglerade hyresnivån på omöblerade bostäder och till de möblerade bostädernas kvalitet.

På de orter, där ett dylikt bostadsläge är rådande, har alltså en nytillträdande tjänsteman att välja mellan att till priset av en hög kapitalinsats

anskaffa en omöblerad bostad och att till oskälig hyra bebo en möblerad våning eller villa. Det förra alternativet torde trots de höga kapitalinsatserna i och för sig oftast vara det fördelaktigaste, i det att de löpande bostadskostnaderna, även inklusive förräntning och viss amortering å det insatta kapitalet, bli lägre än hyran för en möblerad bostad. Utvägen att köpa våning eller villa måste dock i allmänhet lämnas åsido dels på grund av kapitalinsatsens storlek, dels på grund av ovissheten om den merendels relativt korta förordnandetidens längd.

Genom att anlita utvägen att hyra möblerad bostad tvingas ofta vederbörande tjänsteman erlagga en oskäligt hög hyra. Han ådrager sig vidare betydande kostnader för uppehälle med familjen på hotell eller pensionat, innan bostad erhållits, samt i vissa fall för omflyttningar inom tjänstgöringsorten, då bostad stundom endast kan förhyras för ett halvt eller ett år åt gången, för garantidepositioner, som endast delvis återfås vid avflyttning, o. s. v.

De här påtalade svårigheterna ha även statsfinansiell betydelse, i det att i flera fall de av tjänstemännen erlagda hyresbeloppen icke kunnat bäras av dem utan höjning av det i utlandsavlöningen ingående prisutjämnings-tillägget med ty åtföljande ökning av belastningen på avlöningsanslagen. Dessa förhållanden förorsaka naturligen utrikesdepartementet betydande avlöningstekniska svårigheter.

Starka skäl tala sålunda för att statsverket i större utsträckning än nu anskaffar lämpliga bostäder åt tjänstemännen mot skälig hyra. Därvid bör med avseende å lägenheternas storlek och allmänna standard anpassning eftersträvas till de riktlinjer i bostadsfrågan, vilka må fastställas på grundval av pågående utredning rörande utlandstjänstemännens avlöningsförhållanden. Genom att staten disponerar över lägenheter på sådana tjänstgöringsorter, som här avses, ernås även andra beaktansvärda fördelar än de hittills antydda. Sålunda undvikes, att en nytillträdande tjänsteman måste offra oproportionerligt mycket tid på att skaffa sig bostad på den nya tjänstgöringsorten, vilket måste menligt inverka på hans effektivitet i arbetet. Vidare underlättas departementets strävanden att nedbringa flyttningskostnaderna genom sådan engångsanskaffning av vissa skrymmande inventarier för bostäder utomlands, som departementet bemyndigats verkställa i fråga om statsägda eller av staten förhyrda bostäder (jfr III ht 1951 s. 23 samt skr. nr 3 ävensom riksdagens revisorers berättelse över den år 1951 av dem verkställda granskningen angående statsverket, del I, s. 3—10).

I anslutning till nu anförda synpunkter torde en redogörelse för förhållandena å vissa särskilda orter, där åtgärder för anskaffning eller avyttring av fastigheter eller lägenheter kunna ifrågakomma, böra lämnas. Ytterligare uppgifter, ägnade att belysa de framlagda frågorna, torde få tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

Belgrad. Den fastighet, i vilken kansli och sändebudsbostad för närvarande äro belägna, äges av jugoslaviska staten. Lokalerna äro ur olika syn-

punkter mindre tillfredsställande, särskilt ur utrymmessynpunkt. Vissa undersökningar ha därför inletts i syfte att för beskickningens räkning förvärva annan fastighet.

Berlin. De tre fastigheter, som ägas av staten och tidigare disponerades för beskickningen i Berlin, förstördes samtliga genom luftbombardemang under kriget. Huvudfastighetens murar stå dock kvar i tämligen oskadat skick upp till takåsen.

Behovet av kanslilokaler för det nuvarande generalkonsulatet täckes genom förhyrning. Då hyreskostnaderna äro tämligen betydande, torde utredning böra ske rörande möjligheterna att på ekonomiskt fördelaktiga villkor återuppbygga någon av de förstörda fastigheterna, varvid förutom kanslilokaler skulle kunna inrymmas även tjänstebostad åt generalkonsuln. Fråga har även väckts att i avvaktan på beslut i återuppbyggnadsfrågan förse den gamla huvudfastigheten med ett tak för att hindra ytterligare förstörelse av byggnaden.

Chicago. På grund av de betydande representationsförpliktelser, som åvila de lönade svenska konsulerna i Förenta Staterna, ha tjänstebostäder av staten anskaffats för generalkonsulerna i New York och San Francisco samt konsuln i Minneapolis. Med hänsyn till Chicagos betydelse som centralpunkt för svenskheten i Mellanvästerns stater synes ett motsvarande arrangemang för generalkonsuln i Chicago icke i längden kunna undvaras. Det bör därför undersökas, vilka möjligheter som föreligga att genom förvärf av fastighet eller på annat sätt tillhandahålla honom lämplig tjänstebostad.

Hamburg. Konsulatschefens tjänstebostad samt kanslilokalerna voro tidigare inrymda i en vid Alsterufer belägen, staten tillhörig fastighet, vilken emellertid helt förstördes under kriget. Därefter ha konsulsbostaden och kansliet varit inrymda i förhyrda lokaler.

Återuppbyggnadsarbetet i Hamburg har numera fortskridit så långt, att den svenska fastigheten är den enda inom det förnämliga bostadsområdet vid Alsterufer, som alltjämt bär vittne om krigets härjningar. Då de tyska myndigheterna för stadsbildens skull äro angelägna om att även den svenska fastigheten snarast möjligt återuppbygges, ha de som ett led i dessa strävanden låtit på egen bekostnad röja den tomt, där konsulatsbyggnaden varit belägen.

Med hänsyn till nu angivna omständigheter samt icke minst till de tämligen höga hyreskostnaderna, har frågan om återuppförande av det under kriget förstörda huset aktualiserats. Gjorda beräkningar giva vid handen, att en ny och betydligt rymligare fastighet skulle med utnyttjande av s. k. spärrmarksvaluta, som tillhandahålles till förmånskurs i syfte att allmänt stimulera återuppbyggnadsarbetet, kunna uppföras till en kostnad av omkring 475 000 kronor. Den skulle enligt planen komma att inrymma kanslilokaler, chefsbostad, vaktmästarbostad och ytterligare någon mindre bostad för en tjänsteman vid konsulatet.

London. De lokaler, som för närvarande förhyras för generalkonsulatets kansli, äro numera otillräckliga för sitt ändamål samt även ur andra syn-

punkter — däribland sanitära — mindre tillfredsställande. Åtgärder ha därför vidtagits för att anskaffa lämpligare lokaler. Med hänsyn till rådande läge på bostadsmarknaden i London har det därvid synts påkallat att samtidigt söka lösa bostadsfrågan för vissa tjänstemän vid beskickningen i London samt vid generalkonsulatet. Ett fastighetsförvärv i den för England hävdvunna arrendeformen (*lease*) har befunnits vara ur ekonomisk synpunkt mest fördelaktigt. Efter prövning av olika förslag har man såsom den bästa lösningen stannat för två intill varandra belägna fastigheter helt nära den svenska beskickningen, beträffande vilkas förvärvande underhandlingar sedan någon tid tillbaka pågå. I dessa fastigheter finnas erforderliga utrymmen för generalkonsulatets kansli samt för ett antal större och mindre personalbostäder. Kostnaderna för förvärvet samt för erforderliga omändrings- och reparationsarbeten beräknas till omkring 750 000 kronor.

Mexico. För beskickningen förhyras dels en villafastighet som sändebudsbostad, dels en mindre fastighet för kanslilokaler, vaktmästarbostad och garage. De sammanlagda årsomkostnaderna uppgå till ungefär 42 000 kronor. Byggnaderna, som äro belägna på 7,5 km avstånd från varandra, befinna sig i dåligt skick och erfordra, därest förhyrningen skulle bibehållas under längre tid, en grundlig översyn med ganska betydande kapitalinsats. Det torde därför böra övervägas, huruvida icke en bättre och på längre sikt kostnadsbesparande lösning av beskickningens lokalproblem skulle kunna åstadkommas genom inköp av en tomt och uppförande av en fastighet, inrymmande såväl sändebudsbostad som kanslilokaler.

New Delhi. Den indiska regeringen har i New Delhi avsatt ett visst område, inom vilket främmande beskickningar skola beredas möjlighet att uppföra fastigheter. För den svenska beskickningen har här preliminärt och utan förbindelse reserverats en tomt, och förslag föreligger att på denna uppföra byggnader för kansli samt bostäder för sändebud och all övrig vid beskickningen tjänstgörande personal.

Oslo. Sedan någon tid råda i Oslo stora svårigheter för utländska beskickningstjänstemän att till överkomliga priser förvärva lämpliga bostäder. Förslag har framlagts att för svensk räkning inköpa en fastighet avsedd att bereda bostäder åt ett antal beskickningstjänstemän. Möjligheten att statsverket övertager av personalen tecknade hyreskontrakt för att på detta sätt vid personalbyten bevara bostaden åt efterträdaren har också övervägts. Båda alternativen äro för närvarande föremål för undersökning.

Paris. Det under senare år alltmer försämrade läget å hyresmarknaden i Paris har medfört betydande svårigheter för nytillträdande tjänstemän vid beskickningen att finna lämpliga bostäder till överkomliga hyror. Staten har därför på olika sätt måst träda hjälpare emellan, främst genom lönetillskott. En på längre sikt mer ändamålsenlig och ekonomiskt gynnsammare lösning av bostadsproblemet måste därför eftersträvas. Därvid torde förvärv av lämplig fastighet, i vilken lägenheter skulle kunna uthyras till beskickningspersonal, främst böra komma i fråga.

Då det sålunda kan bliva nödvändigt, att investera relativt betydande belopp i nya fastigheter, ha beskickningens samtliga lokalproblem ansetts böra upptagas till behandling i ett sammanhang. Statsverket äger för närvarande två intill varandra belägna fastigheter i hörnet av rue de Bassano och avenue Marceau. Den ena av dessa innehåller bostad för beskickningschefen och den andra kanslilokaler samt bostäder för förste beskickningssekreteraren, kanslist, portvakt och chaufför. Den ställning, som Paris-beskickningen intar inom vår utrikesrepresentation, ställer otvivelaktigt stora krav på rymliga och ändamålsenliga lokaler. I detta hänseende äro nuvarande beskickningsfastigheter mindre tillfredsställande. Möjligheterna att skaffa nya och bättre lokaler, antingen genom nybyggnad, varvid tomten bör sökas i en lugnare, av den tunga genomgångstrafiken mer oberörd del av Paris, eller genom köp av för ändamålet lämpad fastighet, om sådan kan anskaffas till skäligt pris, torde därför böra undersökas. I samband med eventuellt nyförvärv skulle det nuvarande fastighetsbeståndet avvecklas.

Prag. Kansli och sändebudsbostad förhyras i en fastighet, i vilken vissa lägenheter innehavas av enskilda tjeckiska medborgare. Lokalerna äro i vissa hänseenden otillfredsställande. Då det ur olika synpunkter måste anses önskvärt, att beskickningen för sina lokalbehov kan disponera över en egen fastighet, har förslag väckts om förvärv av lämplig fastighet, avsedd att inrymma kansli, bostad för beskickningschefen samt ytterligare ett antal smärre bostadslägenheter, framför allt för beskickningens svenska biträdespersonal.

Rio de Janeiro. Beskickningens behov av lokaler för kansli och sändebudsbostad tillgodoses för närvarande genom förhyrning. Årsumkostnaderna uppgå emellertid till icke mindre än inemot 60 000 kronor förutom utgifter för nödvändiga reparationer. Det har därför ansetts påkallat att undersöka, huruvida icke en ekonomiskt fördelaktigare lösning av lokalfrågan skulle kunna ernås genom köp eller nybyggnad av fastighet.

Tel Aviv. I Tel Aviv äro bostadsförhållandena till följd av den omfattande immigrationen särskilt svårartade, och de hyror, som betingas, äro följaktligen starkt uppskruvade. En för beskickningskansliet förhyrd 3-rumslägenhet har sålunda föregående år dragit en hyreskostnad av cirka 17 000 kronor. För beskickningschefen och övriga anställda ha bostadslägenheter till överkomliga priser hittills icke stått att uppdriva, varför de för sin inkvartering varit hänvisade till hotell. Detta har i sin tur givetvis medfört onormalt höga lönekostnader.

Olika förslag ha framlagts om förvärv av fastighet, tillräcklig för både kansli och personalbostäder. Intet av förslagen har dock kunnat antagas, enär kostnaderna varit alltför höga. Undersökningar på platsen fortsätta i syfte att finna en ekonomiskt godtagbar lösning av lokalsvårigheterna.

Tokio. Statsverket förhyr sedan åtskilliga år en fastighet, innehållande kanslilokaler och bostad för beskickningschefen. De förra äro olämpliga till

följd av husets ursprungliga planering som privatbostad. Huset är dessutom i bristfälligt skick med därav följande dryga reparationskostnader samt är ur kommunikationssynpunkt mindre väl beläget. Enligt på sista tiden ingångna underrättelser stiga hyrorna i Tokio för närvarande i synnerligen hastig takt. Beskickningshusets hyra är visserligen ännu jämförelsevis låg, men då kontraktet löper för ett år i sänder, måste man befara, att hyresvärden vid kontraktstidens utgång kommer att fordra en ansenlig höjning.

För beskickningens räkning förvärvades år 1939 en lämplig tomt. Ritningar för dennas bebyggande uppgjordes av en svensk arkitekt och förslag om anvisande av medel framlades för riksdagen. I samband med krigsutbrottet återkallades emellertid förslaget, och ärendet har därefter vilat. Möjligheterna att utnyttja tomten för en nybyggnad synas i nuvarande läge böra undersökas, och beskickningen har därför anmodats låta verkställa utredning beträffande byggnadskostnaderna.

Warszawa. Staten uppförde under åren 1938—39 en fastighet, i vilken inrymmas kansli och bostäder för sändebud, förste beskickningssekreterare och skrivbiträden. Förslag har från polsk sida framlagts om förflyttning av beskickningen till en med hänsyn till polska intressen lämpligare belägen plats i Warszawa. Polska regeringen har erbjudit sig att, därest dessa önskemål tillmötesgås, på överenskommen plats uppföra ett nytt beskickningshus av samma storlek och karaktär som det nuvarande. Förhandlingar härom äro ännu icke avslutade.

Washington. Det är för nytillträdande tjänstemän vid beskickningen merendels förenat med stora svårigheter att till överkomliga priser finna lämpliga bostäder. Ofta måste de för kortare tid förhyra möblerade lägenheter, medförande täta bostadsbyten med därav följande olägenheter och extra kostnader. En utväg att råda bot på svårigheterna torde vara att staten genom köp eller förhyrning förvärvar lämpliga fastigheter, i vilka bostäder kunna upplåtas åt beskickningstjänstemännen mot hyra beräknad att täcka statens självkostnader för respektive lägenheter.

Förslag till åtgärder.

De lokalbehov samt anskaffnings- och försäljningsplaner, som här redovisats, äro som synes mycket omfattande. Även andra behov kunna uppstå under de närmaste åren. Å andra sidan torde förutsättningar av flera skäl saknas för ett snabbt genomförande av samtliga berörda planer. Strävandena böra därför i första hand inriktas på att efter hand lösa de mest angelägna lokalfrågorna. Såsom framgår av de inledningsvis anförda synpunkterna förutsätter detta dels att erforderliga fullmakter lämnas Kungl. Maj:t, dels att nödiga medel anvisas på riksstaten. Jag anser mig därför böra förorda, att riksdagens godkännande i princip utverkas för en komplettering och förnyelse av utrikesrepresentationens fastighets- och lägen-

hetsbestånd i syfte att tillgodose behov av den art, för vilka i det föregående redogjorts. För detta ändamål torde Kungl. Maj:t böra bemyndigas, å ena sidan att inom ramen för anvisade medel inköpa, bygga och iståndsätta fastigheter, å andra sidan att försälja fastigheter, då förhållandena därtill föranleda. Därvid förutsättes, att Kungl. Maj:t årligen för riksdagen anmäler, vilka åtgärder som i angivna hänseenden vidtagits under det sist-förflutna budgetåret.

Med kompletteringens och förnyelsens genomförande förenade kostnader synas böra bestridas dels från ett under statens allmänna fastighetsfond uppfört investeringsanslag till inköp, uppförande och iståndsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen, dels från delposten för beskickningsfastigheternas delfond under den å fastighetsfondens stat uppförda anslagsposten till hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden. Det förra anslaget synes böra belastas med de anskaffningskostnader, som uppstå för sådana fastigheter, vilka förvärfvas med äganderätt, samt engångsutgifter för förvärvande av sådana hyres-, arrende- och bostadsrätter, vilkas anskaffningskostnad enligt för fastighetsfonden gällande regler hinner under nyttjandetiden helt avskrivas. Den senare anslagsposten bör gälla anskaffningskostnader för andra hyres-, arrende- och bostadsrätter. Beträffande iståndsättande av befintlig fastighet bör kostnad härför, som är att hänföra till löpande underhåll, självfallet bestridas från vederbörlig anslagspost i staten för fastighetsfonden. Med hänsyn till de särskilda förhållanden, för vilka här redogjorts, kan beräkningen av medelsbehovet icke utgå från en kostnadskalkyl i vanlig mening, avseende vissa konkreta förslag. Medelsanvisningen torde i stället få grundas på allmänna statsfinansiella bedömanden under vederbörligt beaktande av att tillräckliga medel ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för den ifrågasatta lokalanskaffningens igångsättande och dess rationella genomförande i vad avser de mest angelägna behoven. Efter närmare övervägande anser jag mig böra för budgetåret 1952/53 föreslå, att det tidigare nämnda investeringsanslaget uppföres med ett belopp av 3 000 000 kronor. Den nyss berörda delposten för beskickningsfastigheternas delfond på fastighetsfondens utgiftsstat torde under samma budgetår komma att behöva belastas med 750 000 kronor. I detta sammanhang må beaktas att här avsedda kostnader till en del komma att uppvägas av hyresinkomster för upplåtta personalbostäder.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att under iakttagande av de riktlinjer, för vilka tidigare redogjorts, inköpa och försälja fastigheter för utrikesrepresentationen,

dels till *Inköp, uppförande och iståndsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen* för budgetåret 1952/53 anvisa ett investeringsanslag av 3 000 000 kronor,

dels ock medgiva, att engångskostnader för förvärv av hyres-, arrende- och bostadsrätter må, i de fall och i den omfattning, som i det föregående angivits, bestridas från den i staten för statens allmänna fastighetsfond under anslagsposten hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden förslagsvis uppförda delposten för beskickningsfastigheternas delfond.

Vad ministern för utrikes ärendena sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Gunnar Ljungdahl.

Tabell 1.

Ort	Statsägda fastigheter					Förhyrda fastigheter och lägenheter				
	Byggnads- år ¹	Inköpsår	Chefs- bo- städer	Bo- städer för tjänste- män m. fl. ²	Kansli- lokaler	Värde ³	Chefs- bo- städer	Bo- städer för tjänste- män m. fl. ²	Kansli- lokaler	Årlig hyra och omkost- nader ⁴
Addis Abeba	1939	1946	1	(2)	1	350 000				
Ankara	1934 ⁵	—	1	1	1	265 000				
Belgrad	—	—	—	—	—	—	1	(1)	1	44 000
Berlin	—	1912	—	—	—	⁶ 180 000	—	4 (1)	1	38 000
"	—	1940/41	—	—	—	⁶ 50 000				
"	—	1942	—	—	—	⁸ 90 000				
Bern	1906 (1951)	1930	1	—	—	290 000	—	(1)	1	15 000
Bonn (Köln)	1951 ⁵	—	1	(1)	—	—	—	1	1	21 000
"	1900 (1950)	1951	—	(2)	1	400 000	—			
Bryssel	1915 (1948)	1928	1	(1)	1	210 000	—			
Budapest	—	—	—	—	—	—	—		1	10 000
Buenos Aires	1937 (1950)	1950	1	—	—	800 000	—	—	1	16 000
Bukarest	1914 (1939)	1938	1	(2)	1	293 804	—			
Canberra	1951 ⁵	—	1	4 (2)	1	⁷ 1 100 000	—			
Dublin	1896 (1948)	1947	1	(1)	1	⁷ 275 000	—			
Haag	1700-talet	1930	1	—	—	170 000	—	1	1	5 000
Hamburg	—	1920	—	—	—	⁸ 65 000	1	—	1	25 000
Helsingfors	1840 (1948)	1921	1	6 (4)	1	1 017 759	—			
Istanbul	1869	1757, 1799, 1849	1	2 (1)	1	450 000	—			
Kairo	—	—	—	—	—	—	1	—	1	24 000
Karachi	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4 000
Köpenhamn	1700-talet (1922 o. 1951)	1921	1	7 (2)	1	450 000	—			
Leningrad	1800-talet (1913)	1913	—	—	—	under värdering	—			
Lima	1938	1940	1	(2)	1	84 740	—			
Lissabon	—	—	—	—	—	—	—	1	1	8 000
London	1700-talet (1948)	1921	1	(3)	1	1 215 000	—	(1)	1	24 000
Madrid	1891 (1951)	1904	1	(3)	1	535 000	—			
Mexico	—	—	—	—	—	—	1	(1)	1	31 000
Minneapolis	1910 (1948)	1943	1	—	1	60 000	—			
Montreal	—	—	—	—	—	—	—	(1)	1	27 000
Moskva	—	—	—	—	—	—	1	7 (4)	1	300 000
New Delhi	—	—	—	—	—	—	1	(5)	1	10
New York	1910	1946	1	—	—	—	—			
"	1900-talet (1947)	1946	1	4 (1)	—	—	—			
"	1900-talet (1945)	1947	—	1	—	2 464 468	—			
"	1900-talet (1947)	1946	—	1 (1)	2	—	—			
Oslo	1870 (1948)	1906	1	(1)	—	305 000	—	(1)	1	12 000
Ottawa	1918	1943	1	—	1	276 079	—			
Paris	1800-talet (1948)	1900	1	(1)	—	—	—			
"	1800-talet 1948	1920	—	2 (3)	1	980 000	—			
" OEEC-del...	—	—	—	—	—	—	—	—	1	18 000

Ort	Statsägda fastigheter					Förhyrda fastigheter och lägenheter				
	Byggnads- år ¹	Inköpsår	Chefs- bo- städer	Bo- städer för tjänste- män m. fl. ²	Kansli- lokaler	Värde ³	Chefs- bo- städer	Bo- städer för tjänste- män m. fl. ²	Kansli- lokaler	Årlig hyra och omkost- nader ⁴
Peking	—	—	—	—	—	—	1	—	1	22 000
Prag	—	—	—	—	—	—	1	—	1	27 000
Pretoria	—	—	—	—	—	—	1	—	1	35 000
Beykjavik	1926 (1938)	1937	1	—	1	110 179	—	—	—	—
Rio de Janeiro ..	—	—	—	—	—	—	1	(2)	2	60 000
Rom	1900	1925	1	(3)	—	400 000	—	—	1	17 000
San Francisco ..	1915/1920	1946	1	1 (1)	1	589 648	—	—	—	—
Shanghai	—	—	—	—	—	—	—	—	1	8 000
Sofia	—	—	—	—	—	—	1	—	1	34 000
Sydney	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4 000
Teheran	—	—	—	—	—	—	1	(2)	1	39 000
Tokio	Tomt	1939	—	—	—	8	1	—	1	26 000
Warszawa	1939 ⁵	—	1	3 (1)	1	579 966	—	—	—	—
Washington	1925 (1950)	1950	1	—	—	1 000 000	—	—	—	—
"	omkr. 1900 (1937)	1925/37	—	—	1	552 674	—	—	—	—
" (uthyrd)	omkr. 1900	1943	—	—	—	360 000	—	—	—	—
Wien	1875 (1948)	1928	1	(1)	1	450 000	—	—	—	—
Div. rep.kostn.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100 000
Summa	—	—	28	32 (38)	23	16 419 317	13	13 (20)	29	1 004 000

¹ Siffror inom parentes anger senaste genomgripande iständsättande.

² Siffror inom parentes anger bostäder för lokalt anställd vaktmästarpersonal, portvakter, chaufförer m. fl.

³ Värdering enligt beskicksfastigheternas delfond.

⁴ Enligt byggnadsstyrelsens budgetberäkningar 1951—1952.

⁵ Uppförd av svenska staten.

⁶ Ruiner. Värde avser endast tomtvärde.

⁷ Marken arronderas. Värde avser endast byggnadsvärde.

⁸ Ej invärderad i beskicksfastigheternas delfond.

Tabell 2. Kontorskostnadsersättningar åt lönade tjänstemän.

Ort	Anslag i svenska kronor	Ort	Anslag i svenska kronor
Antwerpen	16 500	London (gk)	37 700
Athén	9 000	Mariehamn	3 100
Bogotá	8 962	Montevideo	10 350
Caracas	42 028	New York (gk)	15 799
Chicago	56 565	Rouen	1 500
Djakarta	4 400	Santiago de Chile	7 630
Frankfurt am Main	18 500	Tel Aviv	17 400
Gdansk	32 300	Summa	304 008
Houston	22 274		